

VIEŠOJI ĮSTAIGA „EKOAGROS“

PR-08

MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA

13 leidimas

	Pareigos	Vardas, pavardė, parašas	Data
Parengė	I sertifikavimo skyriaus vadovė IV sertifikavimo skyriaus vadovas	Inga Urbonavičienė Linas Merkevičius	2026-06-10
Suderinta	Kokybės vadovas	Tomas Demikis	2026-06-10
Tvirtino	Direktorė	Virginija Andrulė	2026-06-

 VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PR-08	Leidimas Nr.13	Lapas 2 iš 11
		Data: 2026-06-	

PATVIRTINTA
Viešosios įstaigos „Ekoagros“ direktoriaus
2009 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V-27
(Viešosios įstaigos „Ekoagros“ direktoriaus
2026 m. birželio d. įsakymo Nr. V- redakcija)

TURINYS

1. Tikslas	3
2. Nuorodos	3
3. Sąvokos	4
4. Bendrieji principai.....	5
5. Mėginių ėmimo strategija.....	5
6. Mėginių ėmimas.....	6
7. Mėginių dokumentavimas, saugojimas ir išsiuntimas.....	9
8. Antrojo eksperto nuomonė (pertyrimas).....	11
9. Atsakomybė.....	11
10. Galiojimas.....	11

 VŠĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PR-08	Leidimas Nr.13	
		Data: 2026-06-	Lapas 3 iš 11

1. TIKSLAS

Ekologinė gamyba. Mėginių ėmimo tikslas – patvirtinti, pagrįsti arba panaikinti įtarimus dėl neleistinų produktų ar medžiagų buvimo bei patikrinti atsargumo priemones ir jų veiksmingumą sertifikuojant produktus pagal ekologiškai gamybai keliamus reikalavimus. Mėginys yra pagalbinė priemonė siekiant išsiaiškinti ar ekologinė gamyba vykdoma laikantis nustatytų reikalavimų.

Ekologinės gamybos kontrolę atliekančios VŠĮ „Ekoagros“ bendras siekis yra užtikrinti, kad į rinką būtų tiekiami tik saugūs, ekologinę gamybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus atitinkantys produktai, ir užkirsti kelią galimiems pažeidimams. Į šį vertinimą įtraukiami visi gamybos, paruošimo ir platinimo etapai. Taip pat užtikrinti, kad tikrinimo metu kilus įtarimui dėl panaudotų neleistinų produktų ekologinės gamybos ūkio vienetė ar galimo ekologiškų produktų sumaišymo ar užteršimo nustatyta tvarka būtų paimti mėginiai ir ištirti oficialiose laboratorijoje, siekiant nustatyti galimą taršą ekologinėje gamyboje neleistiniais produktais (Tarybos reglamento (ES) 2018/848 38 str. 2 dalies g punktas).

Nacionalinės maisto kokybės sistemos produktų gamyba. Sertifikuojant nacionalinės maisto kokybės (toliau – NKP) produktus mėginių ėmimo tikslas yra įvertinti jų kokybės rodiklius taip patikrinant ar jie atitinka tokiems produktams nustatytus kokybės reikalavimus ir patikrinti ar pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą gaminamiems produktams nebuvo panaudoti neleistini produktai ir / ar viršytos leistinių naudoti produktų normos / likučiai. Mėginiai tyrimams imami nustatyta tvarka pagal galiojančias produktų specifikacijas ir ištiriami laboratorijoje.

Kitų sertifikavimo schemų mėginiai. Mėginiai gali būti imami pagal privačių standartų reikalavimus. Mėginiai imami pagal standarto savininko prašymą, rizikos vertinimo pagrindu sudarytą mėginių atrinkimo planą ar įvertinus gautą skundą arba veiklos vykdytojo / pareiškėjo ūkio fizinės patikros metu kilus įtarimui, kad galėjo būti naudojamos gamyboje neleistinos medžiagos ar produktai, įvykti susimaišymas.

2. NUORODOS

Teisės aktai su vėlesniais pakeitimais ir pataisymais:

- 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo, kuriuo naikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007;
- Ekologinės gamybos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375;
- 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr.

 VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PR-08	Leidimas Nr.13	Lapas 4 iš 11
		Data: 2026-06-	

1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB;

- 2002 m. liepos 11 d. Komisijos direktyva 2002/63/EB, nustatanti Bendrijos mėginių ėmimo metodus oficialiai kontroliuojant pesticidų likučius augalinės ir gyvūninės kilmės produktuose ir ant jų bei panaikinanti Direktyvą 79/700/EEB;

- 2021 m. vasario 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/279, kuriuo nustatomos išsamios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/848 įgyvendinimo taisyklės dėl kontrolės ir kitų priemonių, kuriomis užtikrinamas atsekamumas ir atitiktis ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo reikalavimams;

- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. liepos 22 d. įsakymas Nr. 3D-466 Dėl oficialiosios laboratorijos su ekologinės gamybos oficialiaja kontrole Lietuvoje susijusiems tyrimams atlikti paskyrimo.

- Manual Laboratory analysis and pesticide residues in the control procedure for organic farming (2020 m. gegužė, 1 leidimas);

- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. gegužės 20 d. įsakymas Nr. 3D-351 „Dėl Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“.

3. SAŲVOKOS

Įstaiga – VšĮ „Ekoagros“.

Tikrintojas – įstaigos darbuotojas, dirbantis vyr. tikrintojo, tikrintojo ar tikrintojo-eksperto pareigose, taip pat tikrintojas ne įstaigos darbuotojas, teikiantis tikrinimo paslaugas pagal paslaugos teikimo sutartį;

Pareiškėjas – fizinis / juridinis asmuo, nustatyta tvarka pateikęs tinkamai užpildytą prašymą sertifikuoti nacionalinės maisto kokybės produktus ar produkcijos tvarkymo / perdirbimo įmonę bei atsakingas už tai, kad jo kontroliuojamame ūkyje / įmonėje būtų užtikrintas NKP reikalavimų laikymasis.

Veiklos vykdytojas – fizinis arba juridinis asmuo, atsakingas už tai, kad kiekvienu jo kontroliuojamu gamybos, paruošimo ir platinimo etapu būtų laikomasi Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2018/848 reikalavimų;

Laboratorija – įstaiga atitinti jų veiklai keliamus reikalavimus, nurodytus darniajame standarte LST EN ISO/IEC 17025 ir kituose taikomuose teisės aktuose bei norminiuose dokumentuose;

VATŽŪM – Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos;

 VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PR-08	Leidimas Nr.13	Lapas 5 iš 11
		Data: 2026-06-	

Partija – to pačio veiklos vykdytojo / pareiškėjo, nepertraukiamo gamybos ciklo metu pagal vienodus gamybos parametrus pagaminta produktų serija ar keletas tokių serijų, laikomų toje pačioje vietoje, kurias galima atpažinti;

Mėginys – tikrintojo atrinkta žaliavos, maisto produkto, pašaro, augalų ar dirvos dalis arba kita medžiaga, naudojama žemės ūkio kilmės produktų gamyboje, paimta iš tikrinamos, didžiausią įtarimą keliančios produkcijos ar žaliavos partijos, vietos ar lauko dalies;

Atsarginis mėginys – ėmimo metu, laikantis visų mėginio paėmimo, pakavimo, plombavimo sąlygų, paimtas mėginio pavyzdys, kuris paliekamas veiklos vykdytojui / pareiškėjui;

Kontrolinis mėginys – ėmimo metu, laikantis visų mėginio paėmimo, pakavimo ir plombavimo sąlygų, paimtas mėginio pavyzdys, kuris paliekamas saugoti įstaigoje;

Mėginio plombavimas – darbo metodas, kuris naudojamas siekiant užtikrinti, kad mėginio transportavimo metu būtų neįmanoma išimti ir pakeisti mėginio turinio, nepažeidus taros ar pakuotės.

4. BENDRIEJI PRINCIPAI

Ekologinės gamybos mėginių atrinkimas.

Įstaiga ima mėginius pagal direktoriaus įsakymu patvirtintą mėginių atrinkimo planą arba kai įtariama, kad naudojami ekologinėje gamyboje neleistini produktai, medžiagos arba gamybos būdai (pvz., produktas galimai buvo sukeistas su įprastiniu produktu arba užterštas gamyboje neleistina naudoti medžiaga ar produktu). Mėginiai gali būti imami tiriant gautus skundus ar kitų institucijų pranešimus dėl veiklos vykdytojo veiklos, taip pat kai yra vykdomas oficialus tyrimas taršos neleistinomis ekologinėje gamyboje medžiagomis šaltiniui ir priežasčiai nustatyti. Mėginiai gali būti paimti ir atsižvelgus į motyvuotą raštu pateiktą veiklos vykdytojo prašymą. Tam tikrais atvejais, kai įtariama tarša ekologinėje gamyboje, tikrintojas gali paimti ištyrimui ir veiklos vykdytojo suformuotą mėginį (pagal Ekologinės gamybos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375, 20 punktą). Taip pat mėginiai gali būti imami gavus informacijos iš kitų šaltinių (skundas, VATŽŪM ir kt.).

NKP mėginių atrinkimas.

Įstaiga ima mėginius tyrimams NKP specifikacijose nustatytu dažnumu ir tvarka. Mėginiai gali būti imami tiriant gautus skundus ar kitų institucijų pranešimus. Mėginiai gali būti paimti ir atsižvelgus į motyvuotą raštu pateiktą pareiškėjo prašymą.

5. MĖGINIŲ ĖMIMO STRATEGIJA

Žemės ūkio produktai ir pašarai nėra homogeniški. Tai produktai, kuriems įtaką turi įvairūs veiksniai: dirvožemis, oras ir klimatas, artima ir tolima aplinka ir daugelis kitų. Be to, į produktus gali patekti neleistinų medžiagų ir teršalų derliaus nuėmimo, transportavimo ar sandėliavimo metu. Produktai gamybos etapuose gali būti sukeisti ar sumaišyti, todėl svarbu prieš imant mėginius įsivertinti riziką ir pasirinkti

 VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PR-08	Leidimas Nr.13	
		Data: 2026-06-	Lapas 6 iš 11

tinkamą atrinkimo strategiją. Mėginių ėmimas planuojamas atsižvelgiant į žinomą arba numanomą riziką. Priklausomai nuo rizikos faktorių pasirenkama ir mėginio paėmimo strategija.

Jeigu tarša įtariama tam tikroje vietoje, tarkime lauko pakraštyje dėl užpurškimo iš kaimyninio lauko, aruodo pakraštyje dėl nepakankamo valymo ir pan. tai mėginys turi būti formuojamas iš šių „karštųjų taškų“. „Karštieji taškai“ - apibūdina tašką ar plotą partijoje ar sklype, lauke ar didesnėje teritorijoje, pasižymintį neįprastomis savybėmis, pavyzdžiui, didesne nei įprastai pesticidų tarša, palyginti su artimiausia aplinka. Tokias vietas išduoda pvz. piktžolių spalvos pasikeitimas kas gali rodyti herbicidų panaudojimą. Fungicidų ar insekticidų panaudojimas nėra tiesiogiai matomas ant pasėlių, apie tai galima spręsti pvz. įvertinus kenkėjų paplitimą. Jei kyla įtarimų, kad buvo nesiimta atsargumo priemonių arba jos neveiksmingos, taip pat gali būti imami tiksliniai mėginiai. Šis mėginių ėmimas turi būti planuojamas ir atliekamas taip, kad analizės rezultatai galėtų patvirtinti arba paneigti įtarimą. Pavyzdžiai gali būti užterštų ir (arba) užterštų sandėliavimo patalpų naudojimas. Kilus įtarimui, kad sandėliavimo patalpos plokščiuose sandėliuose ir (arba) silosinėse nepakankamai išvalytos, pageidautina, kad mėginiai būtų imami iš kraštinių saugyklų zonų.

Jeigu yra įtariamas neleistinų medžiagų panaudojimas visame lauke / produktų partijoje, tuomet reikia imti reprezentatyvų mėginį, kuris atspindėtų tą lauką / partiją. Reprezentatyvu mėginys gali būti imamas ir kai nėra aiškių rizikos kriterijų kitos strategijos pasirinkimui. Fasuotų perdirbtų produktų atveju gali būti imamas mėginys atsitiktine tvarka siekiant patikrinti gamybos metodų taikymą gamybos grandinėje.

Mėginiai gyvulininkystėje paprastai imami tik iš pašarų. Gyvūninių produktų (mėsos, kiaušinių, pieno) analizės rezultatai paprastai nėra tokie, kad būtų galima daryti išvadas apie pažeidimus.

Tikrintojui imant mėginį visais atvejais mėginio atrinkimo akte kuo tiksliau nurodyti mėginio paėmimo vietą ir kitą informaciją susijusią su mėginio identifikavimu, nurodyti sprendimo paimti mėginį motyvus ar priežastis, detaliai aprašyti požymius bei aplinkybes, kurie sukėlė įtarimą ir nulėmė sprendimą dėl mėginio paėmimo.

6. MĖGINIŲ ĖMIMAS

Bendrosios mėginių ėmimą reglamentuojančios nuostatos

Pagrindinis mėginiui keliamas reikalavimas – jis turi būti paimtas iš kelių vietų taip, kad atspindėtų norimo ištirti objekto charakteristikas. Pasirinkus „karštųjų taškų“ strategiją (rekomenduojama pasirinkti tas vietas, kur įtariama galimai didžiausia tarša pvz. vietas prie lauko krašto jeigu tikrinama kaimyninės taršos neleistinomis medžiagomis hipotezė). Imant mėginius turi būti laikomasi visų įmanomų atsargumo priemonių, kad mėginiai nebūtų užteršti ar sugadinti ir dėl to pakistų tyrimų rezultatai. Visais atvejais imant mėginius naudoti naujas vienkartinės pirštines bei švarius neužterštus mėginių ėmimo įrankius (kastuvėlius, vienkartinius plastikinius kibirus ir kt.). Privaloma užtikrinti, kad mėginiams skirta pakuotė, vienkartinės

 VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PR-08	Leidimas Nr.13	
		Data: 2026-06-	Lapas 7 iš 11

pirštinės, mėginių ėmimo įrankiai ar kitos priemonės naudojamos mėginio ėmimo metu nebūtų turėję kontakto su draudžiamomis medžiagomis.

Mėginius imantis tikrintojas atsako už mėginio paėmimą, paruošimą ir pristatymą į įstaigą. Imamas mėginio kiekis priklauso nuo tyrimo metodo, ką norima iširti, todėl jau prieš imant mėginį reikia numatyti, kokių medžiagų naudojimas ar sumaišymas yra įtariamas.

Dirvožemio mėginys formuojamas imant dirvožemį iš armens sluoksnio kelių lauko vietų ir iš jų sudaromas bendras mėginys arba pasirenkant vietą, kur įtariama didžiausia tarša („karštieji taškai“) ir neleistinių medžiagų koncentracija (gali būti dalyje lauko). Kitu atveju, kai dirvos ar augalų (pasėlių, vaiskrūmių ar vaismedžių) užterštumo vieta nežinoma ir yra formuojamas reprezentatyvus mėginys, o lauko plotas iki 5 ha, mėginį suformuojame imdami augalų, dirvožemio ėminius ne mažiau kaip iš 4 vietų, maždaug tolygiais atstumais tarp ėmimo vietų, einant išilgai, įstrižai ar skersai per visą lauką. Kai lauko plotas sudaro 5 ha arba yra didesnis, mėginį suformuojame imdami augalų, dirvožemio ėminius ne mažiau kaip iš 6 vietų. Dirvožemio mėginys imamas su kastuvėliu, kuris prieš naudojimą lauke, iš kurio bus imamas mėginys, kelis kartus įsmeigiamas į dirvą ir tik po to iš kitos vietos su juo imamas mėginys. Išskirtiniais atvejais, kai dirvožemio mėginį reikia paimti iš gilesnių sluoksnių (30 cm ir daugiau), dirvožemio mėginys gali būti imamas naudojant specialų dirvožemio paėmimo zondą. Prieš naudojant zondą, reikia jį kelis kartus įsmeigti į dirvą lauke, iš kurio bus imamas mėginys, ir tik po to iš kitos lauko vietos jau galima pradėti imti mėginį. Imant ėminius iš kurių bus formuojamas reprezentatyvus mėginys, fiksuojamos ėmimo vietų koordinatės, kurios nurodomos mėginio atrinkimo akte.

Iš produktų, augalų, jų likučių, vaisių ir daržovių ar sėklų mėginiai imami ir formuojami iš galimo pažeidimo vietos, atrenkant labiausiai pakitusius augalus, jų dalis, vaisius ar sėklas bei panaudotas medžiagas.

Sandėliuojamos produkcijos ar žaliavos mėginys suformuojamas tik iš tos pačios partijos žaliavos. Reprezentatyvus mėginys suformuojamas imant ėminius iš kelių sandėlio, aruodo ar kitų laikymo vietų ar iš kelių didmaišių / maišų. Sandėliuojamos produkcijos mėginiui paimti gali būti naudojami kastuvėliai ar esant poreikiui kiti specialiai tam pritaikyti įrankiai (semtuvės), kurie prieš naudojimą kelis kartus turi būti įsmeigiami į norimą tirti produkciją ir tik po to iš kitos vietos su juo imamas mėginys. Jeigu imamas ėminys iš sandėliuojamos produkcijos, rekomenduojama tikrinimo metu pasirinkti atlikti masės balansą tam pačiam produktui kaip imamas mėginys.

Birių ir nefasuotų produktų (pvz., dirvožemio, grūdų) mėginiai imami į naują vienkartinį plastikinį kibirą, kuriame išmaišomi, kad gauti mėginiai būtų homogeniški. Maišoma su įrankiu, kuriuo buvo paimti mėginiai, arba su ranka, užsimovus naują vienkartinę pirštinę. Skirtingų partijų ir laukų mėginiai imami naudojant naują (mėginio ėmimui niekada nenaudotą) vienkartinį plastikinį kibirą ir užsimovus naujas vienkartinės pirštines.

Fasuotų produktų mėginiai imami iš tos pačios partijos. Sufasuoti produktai imami kartu su

 VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PR-08	Leidimas Nr.13	Lapas 8 iš 11
		Data: 2026-06-	

pakuote, jos neatidarius ar kitaip nepažeidus. Ne skystų produktų (pvz., fasuotų džiovintų vaisių, prieskonių, sausainių ir t.t.) arba skystų produktų mažo išpilstymo kiekio (pvz., sulčių, jogurtų, uogienių ir t.t.) mėginiai talpinami į naujus numeruotus maišelius su plombavimo juostele. Didesnio išpilstymo skystų fasuotų produktų (pvz., medaus, pieno) mėginiai imami kartu su tara, kurią plombuojant prilipdoma plomba su numeriu taip, kad nepažeidus plombos nebūtų galima atidaryti.

Kiekvieno mėginio ištyrimui imami trys mėginio pavyzdžiai. Visi mėginių pavyzdžiai dedami į nenaudotą, švarią ir sandarią pakuotę, patikimai apsaugančią juos nuo taršos. Visi trys mėginio pavyzdžiai yra užplombuojami, naudojant numeruotus maišelius su plombavimo juostele arba tarą, kurią plombuojant prilipdoma plomba su numeriu taip, kad nepažeidus plombos nebūtų galima atidaryti. Vienas mėginio pavyzdys iš kiekvieno imto mėginio yra paliekamas veiklos vykdytoji / pareiškėjui, mėginio atrinkimo akte nurodant atsarginio mėginio plombos numerį, kiti du pristatomi į įstaigą ne vėliau kaip per 4 (keturias) darbo dienas nuo mėginio paėmimo dienos. Greitai gendantys, šaldyti mėginiai į įstaigą pristatomi kaip galima greičiau, kad mėginys neprarastų pirminės būsenos. Mėginių pavyzdžiai turi būti laikomi ir saugomi taip, kad užtikrinti jų pirminę būseną. Svarbu, kad mėginių pavyzdžiai būtų paruošti vežti taip, kad į paskirties vietą būtų pristatyti nepakitę ir kuo greičiau po paėmimo.

NKP kokybės rodikliams nustatyti paimami trys mėginio pavyzdžiai. Tačiau tiriant NKP medų, imami keturi mėginio pavyzdžiai. Tiriant NKP kokybinius rodiklius būtina mėginius formuoti iš vienos partijos, kad būtų išlaikytas rezultatų nuoseklumas. Visi mėginių pavyzdžiai dedami į nenaudotą, švarią ir sandarią pakuotę, patikimai apsaugančią juos nuo taršos. Visi mėginio pavyzdžiai yra užplombuojami, naudojant numeruotus maišelius su plombavimo juostele arba tarą, kurią plombuojant prilipdoma plomba su numeriu taip, kad nepažeidus plombos nebūtų galima atidaryti. Vienas mėginio pavyzdys iš kiekvieno imto mėginio yra paliekamas pareiškėjui, mėginio atrinkimo akte nurodant atsarginio mėginio plombos numerį, kiti du ar trys, atsižvelgiant į imtą mėginį, pristatomi į įstaigą ne vėliau kaip per 4 (keturias) darbo dienas nuo mėginio paėmimo dienos.

Reikalingi paimti mėginio kiekiai:

Ekologinės gamybos produktai		
Mėginys	Optimalus reikalingas kiekis, g	Minimalus reikalingas kiekis, g
Dirvožemis	300	200
Grūdai	300	200
Augalų žalia masė, augalų lapai	500	200
Uogos, maži vaisiai	100	50
Vaisiai ir daržovės	1000	500
Džiovinti vaisiai ir daržovės	200	100
Prieskoniai, arbata	150	50
Kavos pupelės	500	50
Riešutai ir aliejinės sėklos	200	100
Medus	150	100
Žuvis, mėsa	100	50
Pienas, pieno produktai	150	100

 VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PR-08	Leidimas Nr.13	Lapas 9 iš 11
		Data: 2026-06-	

Kiaušiniai	150	100
NKP produktai		
Mėginys	Optimalus reikalingas kiekis, g	Minimalus reikalingas kiekis, g
Dirvožemis	300	200
Augalų žalia masė, augalų lapai	500	200
Uogos, maži vaisiai	100	50
Vaisiai ir daržovės, išskyrus	2000	2000
Džiovinti vaisiai ir daržovės	200	100
Medus	500	400
Medus (botaninė sudėtis)	250	250
Bičių duona	100	100
Žiedadulkės	100	100
Pikis	40	30
Kiaušiniai	10 vnt.	10 vnt.

Jeigu bus tiriamos kelios medžiagos, mėginio svoris turėtų būti didesnis.

Papildomos tik ekologinės gamybos vienetams taikomos mėginių ėmimą reglamentuojančios nuostatos

Ekologinės gamybos vienetė tikrinimo metu radus mineralinių trąšų, augalų apsaugos priemonių, pašarų likučių ir įtarus juos naudojant, ir nesant galimybės išsiaiškinti, koks tai produktas (nėra etikečių, pirkimo dokumentų, veiklos vykdytojas nežino arba atsisako įvardinti), galima imti mėginį produkto / panaudotos medžiagos atpažinimui.

7. MĖGINIŲ DOKUMENTAVIMAS, SAUGOJIMAS IR IŠSIUNTIMAS

Kiekvienam paimtam mėginiui tikrintojas aiškiai ir pilnai užpildo mėginio atrinkimo aktą (F-042) / (NK-042), kurį sudaro du egzemplioriai. Mėginio ėmimo metu įvertinti iš kokio apytiksliai kiekio imtas mėginys ar imamas mėginys nėra sudaryta iš kelių dalių (pvz. mono kultūros produkcija sandėliuojama sumaišyta su skirtingų statusų arba produkcija iš atskirto mišinio). Ši informacija turi būti nurodyta mėginio atrinkimo akte. Abu egzemplioriai patvirtinami parašais, vienas paliekamas veiklos vykdytojui / pareiškėjui, kitas yra pristatomas į įstaigą.

Tikrintojas pildymo metu užpildo mėginių paėmimo registrą, nuroydamas mėginio paėmimo datą, veiklos vykdytoją / pareiškėją, mėginio pavadinimą ir norimą iširti medžiagą. Registras patalpintas serveryje, adresu: M / Mėginiai / F-087 mėginių registras (nurodyti einamieji metai). Mėginio atrinkimo aktui (F-042) / (NK-042) eilės tvarka suteikia numerį, kurį sudaro: 1) einamieji metai; 2) eilės numeris; 3) raidžių junginys MA, reiškiantis „mėginio aktas“ (pvz., 26-001MA). Suteiktą numerį, tikrintojas įrašo į įstaigai skirtą mėginio atrinkimo aktą ir kartu su protokolu bei kitais priedais įkelia į įstaigos dokumentų valdymo sistemą (DVS). Jeigu mėginio atrinkimo aktas pasirašomas elektroniniu parašu, numeris suteikiamas ir įrašomas prieš išsiunčiant pasirašymui.

 VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PR-08	Leidimas Nr.13	Lapas 10 iš 11
		Data: 2026-06-	

Mėginių pavyzdžiai pateikiami filialo vadovui / skyriaus vadovui. Vienas mėginio pavyzdys paliekamas saugoti įstaigoje kaip kontrolinis mėginys, jei būtų suabejota tyrimų rezultatais, kitas mėginio pavyzdys siunčiamas į laboratoriją. Mėginio pavyzdys į laboratoriją turi būti pristatytas kuo greičiau. Būtina stengtis, kad pervežimo metu jis nesugestų, pvz., švieži mėginiai turėtų būti laikomi šaltai, o užšaldyti mėginiai turi išlikti užšaldyti. Mėsos ir paukštienos mėginiai prieš juos išsiunčiant turėtų būti užšaldyti, išskyrus atvejus, kai į laboratoriją pristatomi greičiau, nei jie sugenda.

Įstaigoje kontroliniai mėginiai turi būti saugomi taip, kad jie būtų apsaugoti nuo drėgmės, šilumos ir šviesos. Pagal paimtą mėginį pasirenkamos sąlygos:

- tamsi vieta (be tiesioginės šviesos);
- sausos sąlygos (drėgmė < 60 %);
- Temperatūrinis režimas:
 - + 15–20 °C (kambario temperatūra), be temperatūros svyravimų;
 - +4 °C (šaldytuvas);
 - –18 °C arba žemesnė (šaldiklis).

Mėginio pavyzdys, paimtas tikrintojui, turi būti išsiųstas laboratorijai kuo skubiau, bet ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo mėginio pavyzdžio pristatymo į įstaigą datos. Mėginio pavyzdys į laboratoriją gali būti nesiunčiamas, jei veiklos vykdytojas / pareiškėjas prisipažįsta panaudojęs neleistinas medžiagas ar kitais atvejais, kai nusprendžiama, kad tirti mėginio pavyzdį nėra tikslinga. Visi atvejai nesiųsti mėginio pavyzdžio į laboratoriją turi būti motyvuoti ir pažymėti mėginių registre (F-087). Dažniausiai pasitaikantys atvejai, kai mėginio pavyzdžiai nesiunčiami: veiklos vykdytojo / pareiškėjo atsisakymas tęsti gamybą, veiklos vykdytojo / pareiškėjo sutikimas su nustatytais faktais dėl pažeidimo, įvertinus situaciją ar papildomas aplinkybes ir kt.

Mėginio pavyzdį supakuoja ir išsiunčia įstaigos koordinatore.

Mėginių pavyzdžiai tiriami oficialiose / akredituotose laboratorijose, taikant akredituotus metodus. Įrodymai, kad mėginys ištirtas akredituotu / atestuotu metodu, pateikiami gautame mėginio tyrimo protokole.

Gavus tyrimų rezultatus iš laboratorijos, kad siųstame mėginio pavyzdyje rasta neleistinų medžiagų ir / ar produktų ar NKP viršijus nustatytus kokybinius rodiklius, kontrolinis mėginys saugomas įstaigoje / filiale ne mažiau nei 18 mėnesių nuo paėmimo dienos.

Jei veiklos vykdytojas / pareiškėjas nesutinka, kad būtų imamas mėginys, arba nesutinka pasirašyti ant mėginio atrinkimo akto, tikrintojas apie tai nedelsiant informuoja tiesioginį vadovą, protokole detalai aprašo situaciją ir paima veiklos vykdytojo / pareiškėjo paaiškinimą su nurodytomis priežastimis ir faktais, kodėl nesutinka pasirašyti ant mėginio atrinkimo akto. Tokiu atveju užpildytas mėginio atrinkimo aktas vis tiek turi būti įteikiamas veiklos vykdytojui / pareiškėjui (išsiunčiamas paštu, el. paštu). Vadovas, įvertinęs situaciją, gali nurodyti kitam tikrintojui vykti į vietą ir dalyvauti imant mėginį. Jei mėginys buvo paimtas, tačiau

 VšĮ „Ekoagros“	MĖGINIŲ ATRINKIMO, PARUOŠIMO IR IŠSIUNTIMO PROCEDŪRA PR-08	Leidimas Nr.13	
		Data: 2026-06-	Lapas 11 iš 11

veiklos vykdytojas / pareiškėjas nesutinka pasirašyti (F-042) / (NK-042) dėl netinkamo mėginio paėmimo, pirminis mėginys gali būti sunaikintas ir imamas naujas mėginys. Kai veiklos vykdytojas / pareiškėjas nesutinka dalyvauti ir nedalyvauja mėginio paėmime, tai visi mėginio pavyzdžiai pristatomi į įstaigą, du paliekami saugoti kaip kontroliniai mėginiai, jei būtų suabejota tyrimų rezultatais, o trečias siunčiamas į laboratoriją.

8. ANTROJO EKSPERTO NUOMONĖ (PERTYRIMAS)

Vadovaujantis Oficialios kontrolės reglamento 35 straipsnio nuostatomis, veiklos vykdytojai turi teisę savo lėšomis prašyti antrosios eksperto nuomonės. Jeigu laboratorinio tyrimo rezultatai nėra nuginčyti ir veiklos vykdytojai nepateikė įrodymų, kad mėginys buvo paimtas netinkamai veiklos vykdytojas turi teisę jam paliktą oficialios kontrolės mėginio pavyzdį savo lėšomis pateikti paskirtai laboratorijai pakartotiniams tyrimams arba kreiptis į kontrolės instituciją dėl įstaigoje saugomo mėginio pavyzdžio pakartotinio tyrimo, prisiimant išlaidų apmokėjimą.

9. ATSAKOMYBĖ

Už procedūros vykdymą atsakingi darbuotojai, atliekantys veiksmus.

10. GALIOJIMAS

Procedūra įsigalioja nuo jos patvirtinimo ir galioja iki kito jos keitimo.
